

Sygn. akt III A Ua 1183/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2018 r.

**Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: SSA Maria Pietkun

Sędziowie: SSA Monika Kiwiorska-Pajak

SSA Irena Różańska-Dorosz (spr.)

Protokolant: Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2018 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział We W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 czerwca 2018 r. sygn. akt VIII U 1237/18

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z 19 grudnia 2017 r., odmawiającej wnioskodawczyni prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

J. W., urodzona (...), w dniu 23 października 2006 r. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego - 60 roku życia.

Decyzją z 17 listopada 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni emeryturę na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej.

Wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie (ubezpieczenie emerytalno-rentowe) po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

W dniu 27 października 2017 r. wnioskodawczynie złożyła wniosek o emeryturę, w którym zaznaczyła, że wnosi o obliczenie wysokości emerytury w myśl nowych zasad.

Decyzją z 19 grudnia 2017 r. organ rentowy odmówił prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ww. ustawy wobec złożenia przez wnioskodawczynię pierwszorazowego wniosku o emeryturę w wieku powszechnym dla kobiet przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie wnioskodawczynie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd wskazał, że dokonując ustaleń stanu faktycznego oparł się na zgromadzonej w aktach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji emerytalnej dotyczącej wnioskodawczynie, przesłuchał także wnioskodawczynię. Sąd dał w pełni wiarę powyższym dokumentom, albowiem brak było jakichkolwiek przesłanek mogących skutkować negatywną oceną tych dowodów. Dalej Sąd pierwszej instancji, przytaczając treść art. 55 ustawy emerytalnej stwierdził, że wyrażona w tym przepisie norma jest zamierzonym przez ustawodawcę premiowaniem tej grupy ubezpieczonych, którzy wstrzymali się z wystąpieniem z wnioskiem o przyznanie należnej im w oparciu o dyspozycję art. 27 emerytury. Ponadto Sąd ten wskazał, że art. 55 adresowany jest do ubezpieczonego, który „wystąpił z wnioskiem o przyznanie” świadczenia, czyli nie mając przyznanego prawa występuje z wnioskiem o emeryturę po raz pierwszy. Zdaniem Sadu Okręgowego, z przepisu tego ewidentnie wynika, że jeśli chodzi o czasokres kiedy ten wniosek może być złożony, to datą graniczną jest data złożenia wniosku po dniu 31 grudnia 2008 r. Sąd pierwszej instancji zaznaczył także, że na podstawie dodanego do ustawy emerytalnej art. 55a, osobom urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., spełniającym warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej (tj. warunek osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego oraz udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), wysokość emerytury może być obliczona według nowych zasad (na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej), również wtedy, gdy przed zgłoszeniem wniosku o tę emeryturę miały ustalone prawo do emerytury wcześniejszej. Emerytura może być obliczona wymienionym osobom według nowych zasad, o ile osoby te spełniły warunki wymienione w art. 55 ustawy emerytalnej. Przenosząc te regulacje na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że skoro J. W. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia 60 lat życia w dniu 23 października 2006 r., a zatem przed dniem 31 grudnia 2008 r. a Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 17 listopada 2006 r. przyznał jej to świadczenie na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej, to zasadnie organ rentowy odmówił wnioskodawczynie prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury.

W tym stanie rzeczy Sąd ten nie doszukał się podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawczynie i na podstawie powołanych wyżej przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku złożyła wnioskodawczynie, wnosząc o jego zmianę przez obliczenie dotychczasowej emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej i przyznania prawa do jej ustalenia oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 55 ustawy emerytalnej, a także błędną kwalifikację stanu faktycznego w zakresie odnoszącym się do stwierdzenia, że przeszła na emeryturę z tytułu osiągnięcia 60 lat w 2006 r. Apelująca zarzuciła, że niezgodne jest stwierdzenie, że już miała przeliczona emeryturę według nowych zasad.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczynie nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty są chybione.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych i wyczerpujących ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak też zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd pierwszej instancji wykładni przepisów.

Bezsporne w sprawie jest, że J. W. od 2001 r. miała przyznaną wcześniejszą emeryturę, natomiast od 18 listopada 2006 r., w konsekwencji złożenia stosownego wniosku, ma przyznaną emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego – 60 lat. Po nabyciu prawa do emerytury ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie.

Spór w sprawie dotyczył natomiast ustalenia, czy w przypadku wnioskodawczyni istnieje możliwość zastosowania przepisu art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. 2018.1270 j.t.), zgodnie z którym ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

W tym miejscu wskazania wymaga, że w najnowszym orzeczeniu Sądu Najwyższego z 16 maja 2018 r., III UK 86/17 (Legalis nr 1828485), Sąd ten wyjaśnił, że emerytura wyliczona w formule zdefiniowanej składki jest o wiele wyższa od obliczonej w formule zdefiniowanego świadczenia, należy więc przyjąć, że możliwość skorzystania z takiego wyliczenia wysokości świadczenia na podstawie art. 55 ustawy została przez ustawodawcę ściśle określona i nie dopuszcza wykładni rozszerzającej. Przepis szczególny art. 55 ustawy emerytalnej kreuje (reguluje) wyjątek od zasady ustalania ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. emerytury w wysokości wynikającej z dotychczasowych („starych”) zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy). Wynika z niego, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Zakresem podmiotowym tego przepisu objęci są zatem ubezpieczeni „spełniający warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27” (a nie ubezpieczeni, którzy uzyskali prawo do tego świadczenia), kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego. Z tego wynika, że chodzi o nabycie prawa do tego świadczenia in abstracto (w związku ze spełnieniem warunków - art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej), a nie in concreto (na skutek złożonego wniosku o świadczenie - art. 116 ust. 1 w związku z art. 129 ust. 1 tej ustawy) przez osobę, która po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuowała ubezpieczenia emerytalne i rentowe i dopiero następnie wystąpiła z wnioskiem o emeryturę. Taka interpretacja odpowiada również wynikom wykładni systemowej i celowościowej. Przepis art. 55 został umieszczony w Dziale II Rozdziale 4 ustawy emerytalnej, zatytułowanym „Ustalanie wysokości emerytur, o których mowa w art. 27-50e”. Nie budzi wątpliwości, że wszystkie przepisy zawarte w tym rozdziale ustawy emerytalnej dotyczą ustalania wysokości emerytury z określonego tytułu przyznawanej na skutek pierwszego wniosku o to świadczenie, a nie przeliczania wysokości wcześniej przyznanej tego rodzaju emerytury. Dalej Sąd ten wskazał, że w art. 55 ustawy emerytalnej uregulowano sposób obliczenia wysokości emerytury uzyskanej w wieku powszechnym na skutek pierwotnego wniosku o to świadczenie. Dotyczy on zatem tylko tych ubezpieczonych, którzy w chwili składania tego wniosku spełniali warunki z art. 55 ustawy, a więc przede wszystkim kontynuowali ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, nie realizując uprawnienia do emerytury i w ten sposób przyczyniając się do powiększenia Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy trzeba stwierdzić, że jakkolwiek ubezpieczona kontynuowała zatrudnienie po nabyciu prawa do wcześniejszej emerytury, jak i po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego 60 lat dla kobiet, tak wniosek o prawo do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego złożyła w październiku 2006 r., a nie po 31 grudnia 2008 r., co wyklucza zastosowanie w jej sytuacji prawnej omawianego przepisu. Podobnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 2015 r., II UK 217/14 (LEX nr 1771526), wskazując, że z możliwości obliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej nie mogą korzystać ubezpieczeni urodzeni przed 1 stycznia 1949 r., także kontynuujący ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 tej ustawy wieku emerytalnego, którym przyznane zostały emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (art. 27 powołanej ustawy) przed końcem 2008 r. w wysokościach obliczonych według dotychczasowych zasad. Przytoczone wyżej poglądy Sąd Apelacyjny podziela w całości.

Jak wskazano J. W. wystąpiła z wnioskiem o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy (emeryturę w powszechnym wieku) już w październiku 2006 r. i prawo do tego świadczenia przyznano jej od 18 listopada 2006 r., a więc nie został spełniony warunek zawarty w art. 55 ustawy, kreujący wyjątek od zasady ustalania ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. emerytury w wysokości wynikającej z dotychczasowych („starych”) zasad (art. 27 w zw. z art. 53 tej ustawy).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny, w pełni aprobuując stanowisko Sądu Okręgowego, uznał, że wnioskodawczyni nie spełniła warunków określonych w przytoczonym wyżej przepisie, co uniemożliwiało orzeczenie zgodnie z jej żądaniem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Irena Różańska-Dorosz SSA Maria Pietkun SSA Monika Kiwiorska-Pajak